Kusurlarınızı Kimden Gizliyorsunuz?

Allah'ın bir kavram üzerine yemin etmesi, o kavramın Allah Katında taşıdığı öneme işaret eder. Kıyamet Suresi'nin ikinci ayetinde de Allah, "Kendini kınayan nefse andolsun" buyurmaktadır. Allah'ın kendini kınayan nefse yemin etmesi, bu davranışın ne kadar değerli olduğunu ve Allah Katında övgüye layık bir yön taşıdığını göstermektedir.

İnsanın kendi hatalarını görmesi, eksiklerini fark etmesi ve kendisini hiçbir zaman yeterli görmeyerek sürekli bir iç muhasebe içinde olması, Kuran ahlakını yaşadığının önemli göstergelerindendir.

İnsan, başkalarının hatalarını kolaylıkla görür. Yanlışlarını eleştirir, eksiklerini dile getirir, hatta nasıl davranmaları gerektiğini ayrıntılı bir şekilde tarif eder. Ne var ki kendi davranışlarına dönüp bakması, kusurlarını görmesi ve kendisini kınaması o kadar kolay olmaz. Çünkü insanın yaratılışında var olan ve daima kötülüğü emreden nefis, kendi kusurlarını kabul etmek istemez. İnsanı benliğini korumaya, kendisini haklı çıkarmaya ve yaptığı yanlışlara gerekçeler üretmeye yöneltir.

Kişinin kendi eksikliklerini görebilmesi ve bunları düzeltmek için çaba göstermesi, yine yaratılışında var olan ve her zaman iyiliği gösteren vicdanının sesini ne ölçüde dinlediğiyle doğru orantılıdır. Kişi vicdanının sesini ne kadar çok dinlerse, nefsini o kadar az sahiplenir ve onun arkasında durmaktan o kadar uzaklaşır. Aksine, vicdanına kulak vererek nefsinin sürekli takipçisi olur ve ona göz açtırmaz. Nefsini asla dokunulmaz görmez. Hatasını savunmaya geçmez, yanlışına kılıf aramaz, nefsinin ürettiği bahanelerin arkasına sığınmaz. Kendini yeterli bulmaz, her davranışının doğru olduğunu düşünmez. Bu nedenle hatasını gördüğünde onu savunmak yerine kınar. Bu tutum, kişinin kendi acziyetini ve kulluk sınırlarını idrak etmesinin önemli bir göstergesidir.
İnsan kendi nefsini kusursuz gördüğünde, kendisini değerlendiren ve doğrulayan tek merciin kendisi olduğu zannına göre hareket etmiş olur. Kendi düşüncelerini, kararlarını ve davranışlarını sorgulanamaz kabul eder; hakikati kendi benliğine göre ölçmeye başlar. Böylece Allah'ın bildirdiği

doğru ile kendi nefsinin doğru kabul ettiğini birbirine karıştırır. Oysa insanın kendisini haklı görmesi, yaptığı bir davranışı doğru hale getirmez. Hakikatin ölçüsü insanın kendi nefsi değil, Allah'ın bildirdiğidir.

Kişinin kendi nefsini hakikatin önüne geçirmesi, kendi benliğini tek söz sahibi konumuna getirmesi anlamına gelir. Bu noktada konu, yalnızca kibir ve ahlaki bir kusur olmaktan çıkar. Çünkü insanın kendi nefsini hakikatin ölçüsü haline getirmesi, Allah'ın hükümlerinin yerine kendi kabullerini koyması anlamına gelir. Oysa insanın sahip olduğu hiçbir özellik kendisine ait bağımsız bir güç değildir. Aklı, iradesi, bilgisi, yetenekleri ve varlığı Allah'ın yaratmasıyla vardır. Mutlak hükümranlık, mutlak bilgi ve kusursuzluk yalnızca Allah'a mahsustur. Kulun kendi nefsini bu özelliklerin sahibi gibi görmesi, Allah'a ait olanı kendisine mal etmesidir. Kendi nefsine böyle bir yetki tanıması ve onu Allah'ın hükümlerinin önüne geçirmesi, nefsini ilahlaştırması anlamına gelir. Bu ise şirkin özünde bulunan temel yanılgılardan biridir.

İnsanın nefsini kınamaktan kaçınmasının bir başka nedeni de değişim sorumluluğundan uzak durmaktır. Çünkü insan yaptığı yanlışı gerçekten kınadığında, artık o davranışı sürdürmek için eskisi kadar rahat gerekçeler üretemez. Hatasını kabul etmek, o hatadan vazgeçmesi gerektiğini de kabul etmektir.
Ancak nefsin alışkanlıkları ve dünyevi çıkarları çoğu zaman bu değişime direnir. İnsan, mevcut düzenini bozmamak, alıştığı davranışlardan vazgeçmemek ve nefsinin hoşuna giden şeyleri sürdürmek için kendisini kınamaktan kaçınır. Bazen yanlış olduğunu bildiği bir davranışı bile çeşitli gerekçelerle savunur. Çünkü kendisini gerçekten kınarsa artık o davranışa devam etmesinin doğru olmadığını da kabul etmek zorunda kalacaktır.
Böylece insan, hatasını kınamayarak onu meşrulaştırır. Yanlış davranışlar tekrarlandıkça alışkanlığa, alışkanlıklar ise karakterin bir parçasına dönüşür. Bir süre sonra başlangıçta rahatsızlık duyduğu davranışlar, artık kendisini rahatsız etmemeye başlar. Böylece nefsini düzeltmeye çalışmak yerine, onu savunmaya ve korumaya yönelir.

İnsanın kendi içindeki kötülükleri ve yanlışları kınamamasının temelinde, çoğu zaman bunları kabul ettiğinde küçük düşeceği düşüncesi de yer alır. İnsan, hatasını kabul ettiğinde hem kendi gözündeki hem de başkalarının gözündeki değerini kaybedeceğini, kendisi hakkındaki olumlu düşüncelerin zarar göreceğini zanneder. Bu nedenle kusuruyla yüzleşmek yerine onu örtmeye, önemsiz göstermeye veya haklı çıkaracak gerekçeler bulmaya çalışır.
Peki ama insan gerçekte kimin önünde küçük düşmekten korkmaktadır? Her şeyin sahibi yalnızca Allah'tır. İçinde yaşadığımız ve gerçek olarak algıladığımız dünya, mutlak ve bağımsız bir

gerçekliğe sahip değildir. Gördüğümüz, dokunduğumuz ve gerçek kabul ettiğimiz her şey Allah'ın yaratmasıyla vardır. Kainatta var olduğunu düşündüğümüz her şey, Allah'ın algımıza sunduğu görüntülerden ibarettir. Mutlak varlık ve gerçek hükümranlık yalnızca Allah'a aittir. Yalnızca Allah'a ait olan bu görüntüler dünyasında insan neyi saklayabilir, neden çekinebilir? İnsan, kendisiyle ilgili gerçekleri, içinden geçenleri, niyetlerini ve davranışlarını diğer insanlardan gizlemeye çalışsa da, maddesel olarak var olduğunu düşündüğü bu insanlar, Allah'ın kendisine algı olarak yarattığı görüntüler dünyasının bir parçasıdır. Bu gerçek hiçbir zaman değişmez. Dolayısıyla insan, onlardan gizlemeye çalıştıklarını aslında Allah'tan gizlemeye çalışmış olur. Bu ise asla mümkün değildir. Böyle bir gerçek karşısında da insanın nefsini sahiplenmesi, onu korumaya ve temize çıkarmaya çalışması son derece boş ve anlamsız bir tutumdur.

İnsanın yaşadığı bütün hayat, karşılaştığı bütün imtihanlar ve kendisiyle ilgili her şey Allah'ın bilgisi ve takdiri dahilindedir. Allah, kulunun zihninden geçen en gizli düşünceleri dahi bilmektedir. Hal böyleyken insanın kendi kusurunu örtbas etmeye çalışması, Allah'ın zaten bildiği bir gerçeği O'ndan saklamaya çalışmaktan başka bir şey değildir.

Nefsini sorgulayan, hatalarını gören ve bunlardan dolayı kendisini kınayan insan, Allah'ın gücünü ve kudretini gereği gibi kavramış bir insandır. Allah'ın kendisine özel olarak yarattığı bu görüntüler dünyasında yalnızca Allah'ın bildirdiği doğrulara göre hareket etmesi gerektiğini ve bunun, aşkla bağlı olduğu Allah'ın rızasına uygun olduğunu bilir. Bir imtihan olarak fıtratına yerleştirilmiş olan kötülük kaynağı nefsini asla Rabbine tercih etmez. Nefsi ne kadar baskın çıkmaya çalışırsa çalışsın, Allah'a verdiği sözden vazgeçmez ve her zaman O'nun hoşnutluğuna uygun davranışı seçer. Gaflete düşerek hata yaptığında ise derhal Allah'ı hatırlar, nefsini kınar, hatasından dolayı Allah'tan bağışlanma diler ve aynı hataya bir daha düşmemek için ciddi bir çaba gösterir. Böylece Allah'ın beğendiği ahlakı sergilemiş olur.

Allah, Şems Suresi'nde şöyle buyurmaktadır:

"Onu arındırıp temizleyen gerçekten felah bulmuştur. Onu kirletip örten ise hüsrana uğramıştır." (Şems Suresi, 9-10)

İnsanın nefsini sorgulaması, eksikliklerini kabul etmesi ve yanlışlarından dolayı kendisini kınaması, nefsini kötülüklerden arındırmasının temelidir. Aynı zamanda kişinin Allah'ın büyüklüğü karşısında kendi acziyetini idrak etmesinin de çok önemli bir göstergesidir. Bu samimi yüzleşme,

insanın kulluk bilincini güçlendirir. Allah'ın kendini kınayan nefse yemin etmesi de işte bu halin önemini göstermektedir. İnsan kendi nefsini sorgulamaya başladığında hakikate yaklaşır. Bu samimiyet, Allah'a yakınlaşmasının en önemli adımlarından biridir.

---

https://www.harunyahya.info/makaleler/kusurlarinizi-kimden-gizliyorsunuz